

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือหัวหน้าครัวเรือนผู้เลี้ยงโคเนื้อในตำบลสันทราย ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ประกอบด้วย 14 หมู่บ้าน ได้แก่ ห้วยล้าน, บ้านหนองปิด บ้านสันผักสี บ้านท่ามะเกี๋ยง บ้านสันปง บ้านขามส้ม บ้านสันทราย บ้านศรีคำ บ้านต้นโชค บ้านหนองครก บ้านสันออกฟ้า บ้านแม่ป่าคิ บ้านโป่งเย็น บ้านผาแดง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ ในตำบลสันทราย ในการสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบในการสุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย(Simple random Sampling) โดยใช้สูตรการสุ่มตัวอย่างในกรณีที่มีจำนวนประชากรหนาแน่นของ Yamane, 1973:735 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (บุญธรรม, 2540:70)

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่จะทำการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าจะให้มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สถานที่ทำการศึกษา

อำเภอพร้าว

จำนวนตำบลที่เลือกเป็นตัวอย่าง

1 ตำบล โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close – ended Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended Question) แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ

ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส แรงงานในครอบครัวเรือน การถือครองที่ดิน การเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกร การติดต่อเจ้าหน้าที่ด้านปศุสัตว์ เคยไปอบรมศึกษาดูงาน การเลี้ยงโคเนื้อ สถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม เคยได้รับข่าวสารด้านการเลี้ยงโคเนื้อ ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงโคเนื้อ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร และ ลักษณะการปฏิบัติจากการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรใน ตำบลสันทราย อำเภอพร้าว จ. เชียงใหม่ คำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

การทดสอบแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำไปตรวจสอบโดยไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจน ความเหมาะสมทางภาษาของคำถามแล้วนำมาแก้ไข และนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ใช่เกษตรกรในพื้นที่ของโครงการจำนวน 20 รายแล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปหาค่าเชื่อมั่น (Reliability) แบบของคอนบาค (Cron bach) อังใน(พวงรัตน์,2538:27) ซึ่งคำนวณหาค่าเชื่อมั่น 0.7 ขึ้นไปจึงจะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ กับหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในตำบลสันทราย ที่เลือกเป็นตัวอย่างรวม 150 ตัวอย่าง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ คือสำนักงานเกษตรกรอำเภอพร้าว สำนักงานปศุสัตว์อำเภอและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมดได้นำมาจัดระเบียบและประมวลผล จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ โดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) และ ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
2. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการปฏิบัติการเลี้ยงโคเนื้อจากการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่รัฐให้คำแนะนำในการเลี้ยงของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ได้แสดงผลวิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ
3. การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามตลอดจนการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้ค่าสหสัมพันธ์และค่า Chi-square
4. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แสดงผลการวิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ (percentage)

ระดับความรู้

โดยใช้แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2.1 ความรู้มีข้อมูลความรู้ จำนวน 15 ข้อ สำหรับด้านความรู้ ดังนี้

ตอบถูก	ให้คะแนน	1	คะแนน
ตอบผิด	ให้คะแนน	0	คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนความรู้ตอบถูก มากกว่าเท่ากับ 12 คะแนน มีความรู้ระดับมาก
คะแนนความรู้ตอบถูก น้อยกว่า 12 คะแนน มีความรู้ระดับน้อย

ระดับการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่

โดยใช้แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2.2 ลักษณะการปฏิบัติจากการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่

กรมปศุสัตว์ จากการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์โดยมีข้อมูลด้านการปฏิบัติ 15 ข้อ วิเคราะห์การปฏิบัติจากการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ 3 ระดับ ดังนี้

คำตอบปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ 3
คำตอบปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 2
คำตอบปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ 1

และในการคำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score :WMS) ของตัวแปรที่มีการวัดโดยระบบการให้คะแนน คือ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

$$\text{WMS} = \frac{3F_3 + 2F_2 + 1F_1}{\text{TNR}}$$

เมื่อ	WMS	=	ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
	F_3	=	จำนวนผู้ตอบที่ตอบปฏิบัติมาก
	F_2	=	จำนวนผู้ตอบที่ตอบปฏิบัติปานกลาง
	F_1	=	จำนวนผู้ตอบที่ปฏิบัติน้อย
	TNR	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

(Thanupon , 1986 : 44 อ้างโดย สุภาพ, 2536 : 23) คะแนนที่ได้จะนำแบ่งเป็นช่วงๆเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเกษตรกร โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{Range}}{K} \\ &= \frac{X_{\max} - X_{\min}}{K} \end{aligned}$$

เมื่อ	Range	=	พิสัย
	X_{\max}	=	คะแนนสูงสุด
	X_{\min}	=	คะแนนต่ำสุด
	K	=	จำนวนชั้น

(ชูศรี, 2527:29 อ้างโดย ศันสนีย์, 2538:22)

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดคะแนนสูงสุด = 3

คะแนนต่ำสุด = 1

จำนวนชั้น = 3

แทนค่าสูตรในอันตรภาคชั้น = $\frac{3-1}{3} = 0.66$

ดังนั้น การแปลผลในการอธิบายเป็นรายประเด็น จึงจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยโดยกำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
2.34-3.00	มาก	3
1.67-2.33	ปานกลาง	2
1.00 -1.66	น้อย	1

ระดับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3

วิเคราะห์ระดับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยง โคเนื้อที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ 3 ระดับ ดังนี้

คำตอบปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ 3
คำตอบปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 2
คำตอบปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ 1

และในการคำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score :WMS) ของตัวแปรที่มีการวัด โดยระบบการให้คะแนน คือ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

$$WMS = \frac{3F_3 + 2F_2 + 1F_1}{TNR}$$

เมื่อ WMS = ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

F_3 = จำนวนผู้ตอบที่ตอบปัญหาดีมาก

F_2 = จำนวนผู้ตอบที่ตอบปัญหาปานกลาง

F_1 = จำนวนผู้ตอบที่ปัญหาน้อย

TNR = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

(Thanupon , 1986 : 44 อ้างโดย สุภาพ, 2536 : 23) คะแนนที่ได้จะนำแบ่งเป็นช่วงๆเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเกษตรกร โดยใช้สูตร

$$\text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} = \frac{\text{Range}}{K}$$

$$= \frac{X_{\max} - X_{\min}}{K}$$

เมื่อ

Range	=	พิสัย
Xmax	=	คะแนนสูงสุด
Xmin	=	คะแนนต่ำสุด
K	=	จำนวนชั้น

(淑ศรี, 2527:29 อ้างโดยสันสนีย์, 2538:22)

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดคะแนนสูงสุด	=	3
คะแนนต่ำสุด	=	1
จำนวนชั้น	=	3

แทนค่าสูตรในอันตรภาคชั้น = $\frac{3-1}{3} = 0.66$

ดังนั้น การแปลผลในการอธิบายเป็นรายประเด็น จึงจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยโดยกำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการปัญหา	คะแนน
2.34-3.00	มาก	3
1.67-2.33	ปานกลาง	2
1.00 -1.66	น้อย	1